

European Conference on Information Literacy 2023

Krakov, Polsko

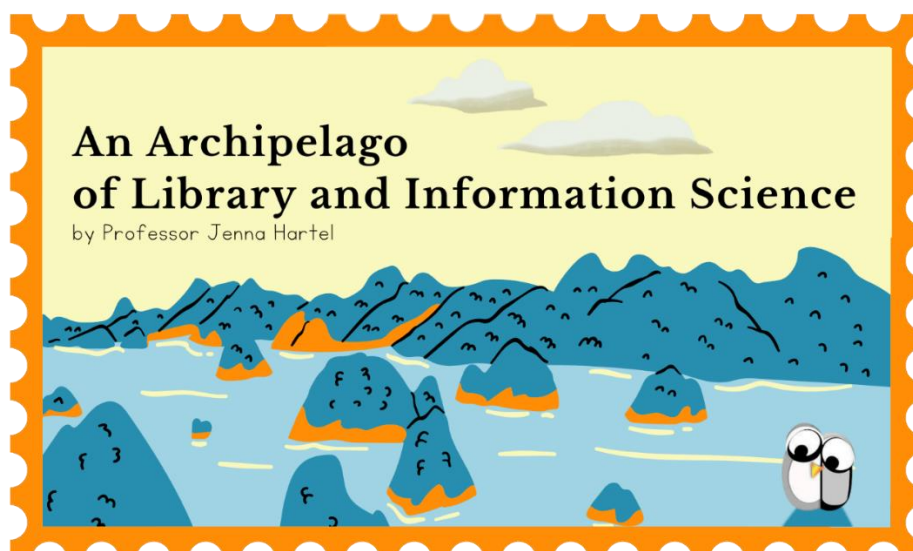
9. – 12.10 2023

Díky podpoře z Fondu podpory zahraničních cest od AKVŠ jsem měla možnost navštívit konferenci ECIL 2023, která se konala v krásném Krakově. Konference, která se koná každé dva roky, je již etablovanou platformou pro výměnu zkušeností a myšlenek z oblasti informační gramotnosti, vzdělávání a všech příbuzných oblastí.



Řečníci, kteří umožní nahlédnout za hranice každodennosti

Letošní zvaní řečníci byli zajímavou volbou a tvořili pestrou paletu jak výzkumných oblastí, tak přístupů k samotné prezentaci. Keynote Tim Gorichanaz (<https://timgorichanaz.com/>) se ve své přednášce nazvané *A Compass for What Matters: Virtue Ethics and Information Literacy* věnoval informační gramotnosti pohledem různých etických přístupů. Ze tří hlavních tradic etiky (deontologie, konsekvenacionalismus a etika ctností) se domnívá, že z těchto tří směrů je etika ctností jedinečně vhodná jako morální vodítko v digitálním věku, a to vzhledem k tempu sociotechnických změn a složitosti společnosti. Je tomu tak proto, že etika ctností se zaměřuje na vlastnosti, situace a jednání morálních subjektů, nikoli na pravidla (jako v deontologii) nebo výsledky (konsekvenacionalismus). Timova jednoduchá a přesto silná prezentace byla druhý den vystřídána barevnou a vizuálně až omračující přednáškou od Jenny Hartel, která ve vystoupení s názvem *An Archipelago of Library and Information Science* představila nejen kreativní a nové přístupy v informační vědě, ale také třeba oblast výzkumu vnímání informací pod vlivem různých omamných látek. Jenna je také vášnivou tvůrkyní youtube vzdělávacích videí (<https://www.youtube.com/c/infideos>), které svým jedinečným stylem mohou inspirovat lektory, že nejen v jednoduchosti je síla.

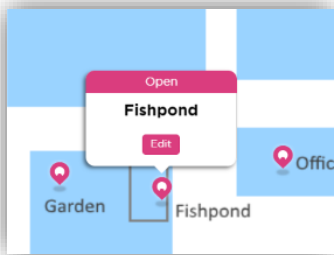


Aktuální svět optikou informačních specialistů

Konference jsou vždy ideální příležitost vnímat trendy ve výzkumu a vývoji našeho oboru. Během jednoho dne člověk shlédne několik prezentací či workshopů a je vždy zajímavé vidět, jakým směrem nahlíží na stejné problémy, které řešíme u nás, v zahraničí. Případně že řeší problémy, které my u nás neřešíme (už či ještě) vůbec. Problematikou, která rezonuje celým světem, je samozřejmě oblast AI. Nicméně přednáška od Michaela Ryne Flierl s názvem *Artificial Intelligence and Information Literacy: Hazards and Opportunities* vznášela otázky, které se ani netýkaly toho, jak se s AI vyrovnat v informačním vzdělávání, ale jak omezit její vývoj tak, aby byl stále bezpečný. Přednáška byla vlastně apelem na nás, jako na informační odborníky, abychom vnímali rizika překotného a nekontrolovatelného vývoje AI a byli připraveni společnými silami vytvořit dostatečný tlak na zákonodárce, aby začali tato rizika řešit.



Už mnoho let je stálíci mezi tématy konferencí gamifikace vzdělávání, respektive tvorba různých únikových her. I tato konference nebyla výjimkou a workshop *Learning Library Skills Playfully* od Päivi Hannele Ylitalo-Kallio a Saary Vielma se věnoval právě jejich vytvořené hře, která má k únikové hře velmi blízko. Cílem jejich hry není jen naučit studenty základním



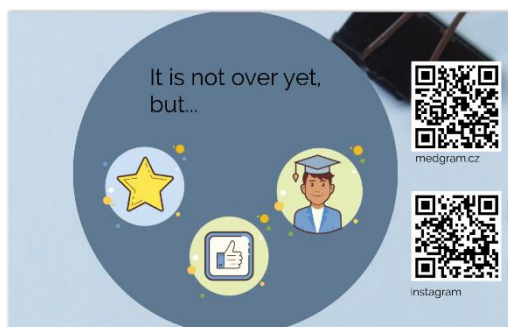
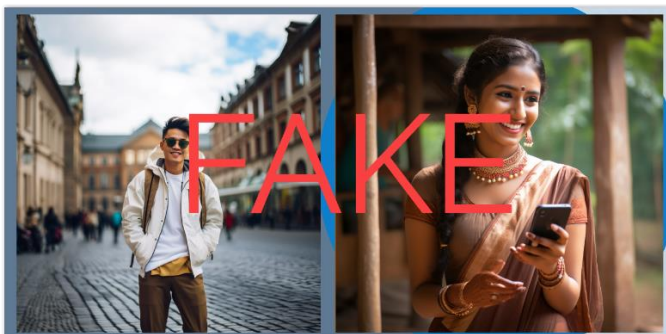
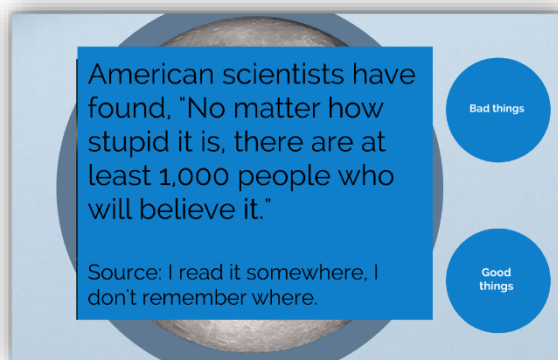
dovednostem, ale i představit budovu knihovny. Využívají k tomu již hotové a pro veřejnost dostupné aplikace Seppo, která umožňuje nahrát jako základ náčrt knihovny s vyznačenými úkoly v jednotlivých místnostech. Hra se skládá z deseti úkolů na mapě, z nichž některé jsou zamčené, takže je hráči musí odemknout klíčem ukrytým v knihovně. Smyslem je přimět studenty, aby se pohybovali po prostorách knihovny. Díky využití aplikace se hry může účastnit několik týmů najednou.

Velmi silným zážitkem pak bylo setkání s Lyubov Naydonova, která prezentovala poster *War Media Trauma during Russia Invasion in Ukraine: New Challenge for Media and Informational Literacy Education*. Ukrajinský výzkum zkoumal rozdíl mezi mírou psychických poruch u lidí, kteří byli přímo zasaženi válkou a těmi, kteří vnímali válku skrze mediální sdělení. Dle jejich výzkumu je vliv mediálních sdělení na psychiku člověka stejně silný, jako kdyby byl daný člověk či jeho nejbližší okolí přímo účastníkem daných situací. Ve svém dalším výzkumu se pak chtějí se svými kolegyněmi zaměřit na zkoumání toho, jaký vliv mají na psychiku různé typy mediálních sdělení – videa, obrázky a jejich formy (např. různá velikost fotografií).

Prezentace projektu Mediální gramotnosti interaktivně a pro všechny

Na konferenci jsem měla možnost prezentovat projekt, v rámci kterého připravujeme s kolegy z ČZU, PedF UK a University of South-Eastern Norway výukové moduly a prvky na téma informační gramotnosti pro studenty středních škol a seniory. Mediální gramotnost je nosné téma nejen v České Republice, ale kdekoli na světě a bylo velmi užitečné slyšet názory z jiných zemí a jejich zkušenosti s touto oblastí.

Má prezentace je dostupná online na adrese: <https://prezi.com/view/C3QBZ0QgOEbNQpd7LWtj/>



Závěrem

Návštěva konference, po dlouhých pěti letech konané osobně, byla jedinečnou možností setkat se odborníky z celého světa. Mnoho přednášek akcentovalo potřebu osobního setkávání se, a to jak při výuce studentů, tak i při komunikaci mezi knihovníky a pedagogy odborných předmětů. Velké zastoupení amerických knihovníků přineslo zajímavé myšlenky, které sice nejsou zcela snadno přenositelné do evropského, případně českého prostředí, ale je možné, že tvoří náhled do toho, co bude řešit evropské knihovnictví za pět či deset let. Pro můj osobní profesní rozvoj bylo velmi cenné získání několika kontaktů na knihovníky, kteří projeví zájem spolupracovat s námi při dalším rozvoji projektu Mediální gramotnosti.

Závěrem bych chtěla poděkovat výkonnému výboru AKVŠ za možnost využít finanční podporu.

Zpracovala: Mgr. Kristýna Paulová